

انتخاب ارز

راهی به سوی خاتمه تورم

سرشناسه	: هایک، فریدریش آوگوست فون، ۱۸۹۹ - ۱۹۹۲م.
عنوان و نام پدیدآور	: انتخاب ارز: راهی به سوی خاتمه تورم ... / نویسنده فریدریش فون هایک؛ مترجم محمد جوادی.
مشخصات نشر	: تهران: آماره، ۱۴۰۱
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ ص؛
شابک	: 978-622-7326-48-2
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: عنوان اصلی: Choice in currency : a way to stop inflation, c 1976.
موضوع	: عرضه پول -- Money supply اقتصاد کینز -- Keynesian economics
شناسه افزوده	: جوادی، محمد، ۱۳۶۲ -، مترجم
رده بندی کنگره	: HG۳/۲۲۱
رده‌بندی دیویی	: ۰۸/۳۳۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۵۵۸۶۸۶

انتخاب اردو

راہی بہ سوی خاتمہ توڑم

فریدریش فون ہایک

بر اساس سخنرانی پروفیسور ہایک با عنوان «پول بین المللی»، کنفرانس طلا و
مسائل پولی ژنو، ۲۵ سپتامبر ۱۹۷۵ میلادی، لوزان، سوئیس

ترجمہ محمد جوادی

©Nashre Amareh, MMXXII

عنوان کتاب: انتخاب ارز؛ راهی به
سوی خاتمه تورم
نویسنده: فریدریش فون هایک
ترجمه: محمد جوادی
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۲۶-۴۸-۲
نوبت چاپ: اول تاریخ چاپ: ۱۴۰۱
تیراژ: ۳۰۰ نسخه
هرگونه کپی برداری، اسکن و
میکروفیلم، جزئی یا کلی بدون اجازه
مکتوب نشر آماره ممنوع بوده و پیگرد
قانونی دارد
محتوای اصلی کتاب بازتاب
اندیشه‌های پدیدآورنده می‌باشد و
مسئولیت درستی آن به عهده‌ی ایشان
می‌باشد
© تمامی حقوق چاپ و نشر برای نشر
آماره محفوظ است

Title: Choice in currency : a way to
stop inflation
Author: Hayek, Friedrich A. von
Translator: M. Javadi
ISBN: 978-622-7326-48-2
The 1st Edition Published: 2022
Circulation: 300 impression
No portion of this book may be
reproduced, by any process or
technique, without the express
written consent of the publisher
(Amareh Press)
The views expressed in this book
represent those of the individual
Authors and Editors. These views do
not necessarily reflect endorsement
by the Publisher (Amareh Press)
© ALL RIGHTS RESERVED: for
the Amareh Press

دفتر نشر و پخش آماره: تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان دوازده

فروردین، پلاک ۳۱۶، واحد ۴ تلفن ۴۳۹۱-۸۷۶-۰۹۳۶

برای آگاهی از مراکز فروش و سایر اطلاعات به وبسایت نشر آماره مراجعه کنید:

www.nashreamareh.ir

به

محمدرضا فرهادی پور

فهرست

- بدیهیات امروز همان غیرممکن‌های دیروز هستند ۹
- مقدمه ۲۹
- در مورد نویسنده ۳۷
- فصل اول: پول، کینز و تاریخ ۳۹
- احیای کینزی ۴۰
- اعترافات شخصی ۴۲
- فصل دوم: کارخانه تولید بیکاری ۴۵
- بیکاری محصول «سیاست‌های اشتغال کامل» ۴۶
- نسل سوخته ۴۸
- پنی ۱۸۶۳ ۴۸
- فصل سوم: کاستی‌های کنترل سیاسی بر پول ۵۱
- خسران‌های گروه‌های ذینفع ۵۲
- بازسازی مقاومت در برابر تورّم ۵۳
- حفاظت از پول در برابر سیاست ۵۵
- انحصار خطرناک ۵۶
- فصل چهارم: انتخاب پول برای پرداخت‌های روزمره ۵۹
- دولت و «وجه رایج و رسمی» ۶۰
- منافع و مزایای نظام ارزی آزاد ۶۲

- ۶۷ فصل پنجم: ثبات بلندمدت پول
- ۶۸ مطلوب جهانیان
- ۷۰ پول برآمده از مبادلات آزاد، برتر از اتحادیه پولی
- ۷۵ یادداشتی در مورد کینز، بوریج و کینزین‌ها
- ۷۹ یادداشت‌ها و اظهارنظرها
- ۷۹ ایور پریس
- ۸۳ هارولد رز
- ۸۵ داگلاس جی
- ۸۸ کیت جوزف
- ۹۳ تئوری و تاریخ انحصار دولت بر پول
- ۹۳ تئوری
- ۱۰۴ تاریخ
- ۱۲۹ زنگ خطر...؟
- ۱۲۹ انتخاب ارز برای وام‌دهندگان خارجی
- ۱۳۰ نوسانات و بی‌ثباتی‌ها
- ۱۳۵ انتخاب ارز
- ۱۳۸ مؤسسه امور اقتصادی

بدیهیات امروز همان

غیرممکن‌های دیروز هستند

امروزه ظاهراً به نظر می‌رسد مسئله تورم حل شده است، ولی اگر عمیق‌تر به داستان نگاه کنیم معلوم می‌شود که نه تنها آن را حل نکرده‌ایم بلکه تورم را صرفاً پنهان کرده‌ایم و نسبت به گذشته به مسئله‌ای غامض‌تر و پیچیده‌تر تبدیل شده است. پیامدهای نامطلوب تورم در وهله نخست به تغییرات شاخص قیمت‌ها بر نمی‌گردد، بلکه به توزیع ثانویه درآمد - اثر کانتیلون^۱ - و اختلال در قیمت‌های نسبی مربوط می‌شود؛ و به سادگی می‌توان نشان داد که اوضاع اقتصاد اغلب کشورها از این حیث بسیار حاد است. نوشتاری که در دست دارید در مورد تورم است و بینش‌های عمیقی برای درمان بنیادین آن ارائه می‌کند. هایدک در یکی از پاورقی‌های کتاب «خصوصی‌سازی پول^۲» نوشته است: «... در نخستین پاراگراف‌های بیانیه پایانی اجلاس سران در داوینگ استریت به تاریخ ۸ می ۱۹۷۷ میلادی که به ریاست نخست وزیر انگلستان و با حضور رئیس جمهور آمریکا، صدراعظم آلمان غربی، رئیس جمهور فرانسه، نخست وزیر ژاپن و نخست وزیر

1. Cantillon effect

2. Denationalisation of Money

ایتالیا برگزار شد، اقرار جالب توجهی به این واقعیت بنیادی وجود دارد. در نخستین سطرهای این بیانیه آمده است: «تورم چاره‌بیکاری نیست بلکه یکی از علت‌های اصلی آن است». این بینشی است که من بیش از چهل سال تقریباً یک تنه برای به کرسی نشاندن آن جنگیده‌ام. متأسفانه عبارت به کار رفته در این بیانیه موضوع را بیش از حد ساده نشان می‌دهد. در واقع در بسیاری از مواقع، تورم منجر به کاهش موقت بیکاری می‌شود، اما فقط به قیمت ایجاد بیکاری بیشتر در آینده. دقیقاً این است چیزی که تورم را وسوسه‌انگیز و از لحاظ سیاسی تقریباً مقاومت‌ناپذیر می‌کند. و به همین دلیل است که ایجاد تورم فریب و کلاهبرداری است ...»

این نوشتار را مؤسسهٔ امور اقتصادی^۱ منتشر کرده است. این مؤسسه در سال ۱۹۵۷ میلادی متولد شد. توصیف جان بلاندل^۲ در کتاب «جنگ علیه ایده‌ها»^۳ از فرآیند این تولد بسیار موجز و گویاست؛ و ضمناً به عنوان نخستین جملهٔ گاه‌شمار معرفی این مؤسسه نیز خودنمایی می‌کند: «هایک، فیشر^۴ را نصیحت کرد. فیشر، هریس^۵ را دعوت به همکاری کرد. هریس با سلدون^۶ ملاقات کرد. این شروع مؤسسهٔ امور اقتصادی بود در نه کلمه».

1. Institute of Economic Affairs(IEA)

2. John Blundell

3. Waging the War on Ideas

4. Antony Fisher

5. Ralph Harris

6. Arthur Seldon

داستان نصیحت هایک از این قرار بود که فیشر پس از مطالعه خلاصه‌ای از کتاب راه بردگی^۱ هایک، در مدرسه اقتصادی لندن^۲ وی را ملاقات می‌کند و هایک او را نصیحت می‌کند: «از سیاست پرهیز و به فعالیت‌های فکری روشن و مستدل پرداز؛ نفوذ فکری آن چیزی است که نهایتاً چیره خواهد شد». دوباره به این نصیحت هایک برمی‌گردیم.

فریدریش فون هایک زادهٔ وین در سال ۱۸۹۹ میلادی بود و پس از ۹۳ سال زندگی که عمری نسبتاً طولانی محسوب می‌شود، در سال ۱۹۹۲ در فرایبورگ آلمان چشم از جهان فرو بست. هایک در حالی آغاز قرن جدید را تجربه می‌کرد که هنوز زمان زیادی از روشن شدن تنور داغ اندیشه‌های فلسفی و علوم اجتماعی قرن نوزدهم نگذشته بود؛ از مباحث فیشته^۳ و فویرباخ^۴ و مارکس^۵ و انگلس^۶ گرفته تا هگل^۷ و نیچه^۸ و شوپنهاور^۹ و کی‌یرکگور^{۱۰}، از کُنت^{۱۱} و وبر^{۱۲} و دورکیم^{۱۳} گرفته تا میل^{۱۴} و

-
1. The Road to Serfdom
 2. London School of Economics(LSE)
 3. Johann Gottlieb Fichte
 4. Ludwig Andreas Feuerbach
 5. Karl Marx
 6. Friedrich Engels
 7. Georg Wilhelm Friedrich Hegel
 8. Friedrich Wilhelm Nietzsche
 9. Arthur Schopenhauer
 10. Søren Kierkegaard
 11. Auguste Comte
 12. Max Weber
 13. David Émile Durkheim
 14. John Stuart Mill

بنام^۱ و جیمز^۲ و اسپنسر^۳، از والراس^۴ و منگر^۵ و مارشال^۶ گرفته تا شمولر^۷ و سومبارت^۸ و واگنر^۹. شاید بتوان قرن نوزدهم را دوران تلفیق انواع و اقسام اندیشه‌ها برای ظهور طیف متنوعی از نحله‌های جمع‌گرا^{۱۰} دانست. مرور اسامی فوق به خوبی نشان می‌دهد که چرا موتور محرک بردگان فکری اندیشمندان فوق در اوایل قرن بیستم با چنان قدرتی به کار افتاده بود که صدای آن فلاسفه و اندیشمندان دیگر به گوش نمی‌رسید و توانست صحنه زندگی اجتماعی بشر را به شدت متحول کند. در واقع بعد از عصر روشنگری و ظهور داعیه‌داران آزادی‌های اجتماعی و سیاسی که نام برخی از وارثان ایشان از نظر خواننده محترم گذشت، نوبت به ظهور مکاتبی رسیده بود که می‌خواستند نارسایی‌ها را برطرف کنند ولی روش‌های رادیکال جدیدی را در سر می‌پروراندند. هایک در چنین فضایی، در میانه غوغای سوسیالیست‌های پوزیتیویست اتریشی و چیرگی اهالی مکتب تاریخی آلمان بر مناصب آکادمیک و مقامات رسمی اقتصادی، در خانواده‌ای بزرگ شد که جو دانشگاهی بر آن حاکم بود. در

-
1. Jeremy Bentham
 2. William James
 3. Herbert Spencer
 4. Léon Walras
 5. Carl Menger
 6. Alfred Marshall
 7. Gustav von Schmoller
 8. Werner Sombart
 9. Adolph Wagner
 10. Collectivism

آن دوران هنوز استاندارد طلا کمابیش بر پا بود. هایدک در جنگ جهانی اول به عنوان افسر توپخانه شرکت داشت. شاهد انقلاب بلشویکی روسیه بود. جنگ جهانی دوم را نیز از نزدیک تجربه کرد؛ ولی در بریتانیا. شکل‌گیری اتحادیهٔ اروپا را در حالی نظاره می‌کرد که با میراث بیسمارک^۱ در آلمان بیگانه نبود، مستعمرات و سنت تاریخی بریتانیا، فرانسه، هلند، پرتغال و بلژیک را می‌شناخت، روزهایی که انحصار پولی بانک مرکزی یک امر بدیهی قلمداد نمی‌شد را زیسته بود و تولد فدرال رزرو^۲ را دیده بود، خاطرات ابرتورم آلمان را به وضوح در ذهن داشت، به قدر کافی به نقاط مختلف آمریکا و اروپا سفر کرده بود، انواع برنامه‌های اقتصادی دولت‌محور و نتایج آن‌ها از نظرش گذشته بودند، نظریه‌پردازان دولت رفاه را می‌شناخت و مباحثات مختلفی با نحله‌های گوناگون فکری از سر گذرانده بود؛ از جمله سوسیالیست‌ها، کینزین‌ها، شیکاگویی‌ها، نهادگرایان قدیم، رفتارگرایان آمریکایی و نظایر این‌ها.

هایک ابتدا قصد داشت وارد آکادمی دیپلماتیک بشود ولی با پایان جنگ جهانی اول این آکادمی ناپدید شد و او تصمیم گرفت برای موقعیت شغلی آتی از ترکیب رشته‌های حقوق و اقتصاد بهره ببرد. برای تحصیل دانشگاهی اسماً در رشتهٔ حقوق

1. Otto Eduard Leopold von Bismarck
2. Federal Reserve

ثبت‌نام کرد ولی در یک سال و نیم اول دانشگاه به سوی روان‌شناسی کشیده شد. تعطیلی دانشگاه به دلیل کمبود سوخت در اتریش سبب شد خانواده‌اش او را برای دور کردن از اوضاع آشفتهٔ وین به زوریخ بفرستند؛ جلسات درس قانون شرع^۱ شلیک^۲ (که چندی بعد کرسی ارنست ماخ^۳ را در اختیار گرفت) و آزمایشگاه فون موناکو^۴ در مورد تشریح مغز و ردیابی مجموعه بافت‌های مغز تأثیر زیادی روی هایک گذاشتند. هایک بعدها به این مباحث برگشت؛ به‌طور کلی مشغولیت‌های فکری هایک در مورد روان‌شناسی به وضوح از لابلای سطور آخرین آثار مکتوب او نمایان هستند. هایک از شاگردان اشپان^۵ (طبق آموزه‌های او، معرفت با تجسم شهودی ویژگی‌های اساسی مجموعه‌های کلی جامعه‌شناسانه حاصل می‌شود؛ این آموزه‌ها بنیان فاشیسم اتریشی را فراهم کردند) بود؛ مهم‌ترین اثر اشپان در آموزش هایک این بود که یک جلد از کتاب اصول علم اقتصاد^۶ منگر را که در آن زمان به سختی یافت می‌شد در اختیار هایک گذاشت. در هر حال هایک در سال ۱۹۲۱ میلادی دورهٔ حقوق را به پایان رساند. او در حین تحصیل امیدوار بود بتواند در مونیخ با ماکس وبر به تحصیل ادامه دهد، ولی وبر در سال ۱۹۲۰ میلادی درگذشت.

-
1. Canon Law
 2. Moritz Schlick
 3. Ernst Waldfried Josef Wenzel Mach
 4. Constantin von Monakow
 5. Othmar Spann
 6. Principles of Economics